

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej oraz **Komisji Praworządności,** oraz **Komisji Obrony
Praw Człowieka i Petycji** **Narodowej**

Nr posiedzenia: 401

Nr posiedzenia: 275

Nr posiedzenia: 102

Data posiedzenia: 21 lipca 2015 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski.

Porządek posiedzenia: 1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 967).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Marek Borowski, Grzegorz Czelej, Witold Gintowt-Dziewałtowski, Helena Hatka, Stanisław Jurcewicz, Maciej Klima, Andrzej Matusiewicz, Bohdan Paszkowski, Leszek Piechota, Andrzej Szewiński, Grażyna Sztark, Piotr Wach, Piotr Zientarski;
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Ryszard Knosala, Kazimierz Kutz, Robert Mamątow, Bohdan Paszkowski, Aleksander Pocij, Michał Seweryński, Aleksander Świeykowski; natorowie członkowie Komisji Obrony Narodowej: Wiesław Dobkowski, Jarosław Duda, Maciej Grubski, Wiesław Kilian, Andrzej Owczarek, Jarosław Rusiecki, Witold Sitarz, Wojciech Skurkiewicz, Józef Zajac;
 - goście, m.in.:
 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:
 - dyrektor Biura Kolegium ds. Służb Specjalnych Tomasz Borkowski ze współpracownikami,
 - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:
 - podsekretarz stanu Grzegorz Karpiński ze współpracownikami,
 - Ministerstwo Obrony Narodowej:
 - podsekretarz stanu Maciej Jankowski ze współpracownikami,
 - Krajowa Rada Sądownictwa:
 - członek KRS Jan Kremer,
 - Prokuratura Generalna:
 - prokurator PG Elżbieta Golik-Dobiszewska,
 - prokurator PG Włodzimierz Wolny,
 - prokurator PG Dariusz Kuberski,
 - Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:
 - prezes zarządu Maciej Strączyński,
 - Krajowa Rada Radców Prawnych:
 - ekspert Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji przy KRRP Ireneusz Misiejuk,

- Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich:
 - dyrektor Zespołu Prawa Karnego Marek Łukaszuk ze współpracownikiem,
 - Biuro Głównego Inspektora Danych Osobowych:
 - zastępca GIODO Andrzej Lewiski ze współpracownikami,
 - Krajowa Rada Prokuratury:
 - sekretarz KRP Andrzej Kaucz,
 - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego:
 - zastępca szefa ABW Piotr Marciniak ze współpracownikami,
 - Centralne Biuro Antykorupcyjne:
 - zastępca szefa CBA Maciej Klepacz ze współpracownikami,
 - Służba Kontrwywiadu Wojskowego:
 - funkcjonariusz Marcin Godynicki,
 - funkcjonariusz Artur Krzemiński,
 - funkcjonariusz Dariusz Sarniak,
 - Urząd Komunikacji Elektronicznej:
 - zastępca prezesa Karol Krzywicki ze współpracownikami,
 - Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa:
 - starszy radca Krzysztof Buczyński,
 - Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji:
 - Agata Łyjak,
 - Jerzy Zmysłowski,
 - Helsińska Fundacja Praw Człowieka:
 - prawnik Barbara Grabowska-Moroz,
 - Fundacja „Panoptikon”:
 - członek zespołu Wojciech Klicki,
- Kancelaria Senatu:
 - wicedyrektor Biura Legislacyjnego Adam Niemczewski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Przewodniczący obradom senator Piotr Zientarski przypomniał, że rozpatrywany projekt ustawy ma na celu dostosowanie systemu prawa do sytuacji powstałej po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. (sygn.. akt K 23/11). Wyjaśnił, że dyskusja poświęcona konsekwencjom orzeczenia prowadzona była już w Komisji Praw Człowieka Praworządności i Petycji, a Komisja Ustawodawcza przeprowadziła liczne konsultacje w sprawie rozpatrywanego projektu ustawy. Opinie dotyczące tej inicjatywy przekazały do komisji różne podmioty i środowiska biorące udział w działaniach związanych z czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi oraz podmioty, które z racji wykonywanego zawodu zaufania publicznego lub działań podejmowanych przez organizacje pożytku publicznego zajmują się ochroną praw i wolności obywatelskich. Senator wyjaśnił, że w trakcie konsultacji pojawiły się głosy krytycznie oceniające proponowane regulacje. Poinformował również, że jako przewodniczący Komisji Ustawodawczej przygotował, wspólnie z Biurem Legislacyjnym, poprawki, których zadaniem jest usunięcie błędów wskazanych w trakcie konsultacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Grzegorz Karpiński podkreślił, że oprócz zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny przepisów jest jeszcze lista

standardów, które powinny być uwzględnione w nowej regulacji. Katalog ten obejmuje m.in.: listę przestępstw, w przypadku których należy wykorzystać, określenie rodzajów technik oraz sposobów pozyskiwania informacji niejawnie, stosowanie zasady subsydiarności, określenie warunków dopuszczalności stosowania czynności operacyjno-rozpoznawczych wobec osób wykonujących zawody zaufania publicznego, określenie maksymalnego czasu prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych wobec obywateli oraz obowiązków sprawozdawczości w zakresie niejawnego gromadzenia materiałów i informacji. W przekonaniu wiceministra Karpińskiego określenie technik i sposobów pozyskiwania informacji niejawnie będzie najtrudniejszym elementem dalszej dyskusji nad nową regulacją.

Wicedyrektor Biura Legislacyjnego Adam Niemczewski wyjaśnił, że poprawki do projektu ustawy zaproponowane przez senatora Piotra Zientarskiego dotyczą m.in.: wyłączenia i zniszczenia materiałów objętych zakazem dowodowym, określenia warunków dopuszczalności wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów mogących stanowić tajemnicę zawodową w związku z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, realizacji zasady subsydiarności w wykorzystaniu danych telekomunikacyjnych i kontroli przesyłek oraz nowych przepisów przejściowych.

W trakcie dyskusji przedstawiciele niektórych instytucji uczestniczących w obradach przedstawili wątpliwości dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy.

Przedstawiciel Generalnego Inspektora Danych Osobowych Andrzej Lewiński podkreślił, że w jego przekonaniu dane osobowe w rozpatrywanym projekcie ustawy nie są wystarczająco chronione i w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w przyszłości może być potrzebny w tym zakresie niezależny organ. W przekonaniu Andrzeja Lewińskiego wątpliwości budzi wymóg pięcioletniego okresu, w trakcie którego określony podmiot będzie dokonywał oceny potrzeby dalszego przetwarzania danych, i w tej kwestii powinien być określony termin docelowy. Przedstawiciele Prokuratury Generalnej Elżbieta Golik-Dobiszewska oraz Dariusz Kuberski podkreślili fakt realizacji zasady subsydiarności w odniesieniu do danych telekomunikacyjnych. W przekonaniu reprezentantów Prokuratury Generalnej ważne jest, by zagwarantować sobie na etapie wnioskowania zastosowanie technicznych środków kontroli operacyjnej. Dobór techniki operacyjnej powinien uwzględniać potrzeby wynikające z sytuacji faktycznej, jak i z miarkowania stopnia dolegliwości takiego środka. Prokuratorzy zwracali też uwagę na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz na fakt, że w projekcie zapomniano o uprawnieniach prokuratora w zakresie środków operacyjno-rozpoznawczych.

Przedstawiciel Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Marek Łukaszuk zwracał uwagę na przepisy prawa telekomunikacyjnego w zakresie zgodności z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego oraz Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Senator Piotr Zientarski zgłosił wszystkie wcześniej przygotowane poprawki, przy czym niektóre zostały skorygowane w trakcie dyskusji. Poprawki zgłosili również senatorowie Michał Seweryński i Wojciech Skurkiewicz.

Senator Michał Seweryński zgłosił poprawkę dotyczącą skrócenia z 5 do 3 lat okresu, w trakcie którego dokonuje się weryfikacji potrzeby dalszego przetwarzania pozyskanych danych, zaś senator Wojciech Skurkiewicz zaproponował jako termin wejścia w życie ustawy 1 stycznia 2016 r.

Komisje przyjęły wszystkie poprawki senatora Piotra Zientarskiego oraz senatorów Michała Seweryńskiego i Wojciecha Skurkiewicza.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawki i wnoszą o przyjęcie jednolitego projektu ustawy oraz uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy (druk senacki nr 967 S).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS